

AZ ERDŐ

AZ 1862-BEN ALAPÍTOTT ERDÉSZETI LAPOK 120. ÉVFOLYAMA

1985. Az erdők éve

JÚLIUS • XXXIV. ÉVFOLYAM 7. SZÁM

TARTALOM

Dr. Királyi Ernő: A nyolcvanas évek erdőgazdálkodása.....	285
Speciális csemétekereti erőgép (Gurisatti Gábor)	292
Fejes László, Tóth Miklós: Meg van-e valóságban az erdőtervekben kimutatott véghasználati fakészlet? ..	293
Mészáros Ernő: A légszennyeződés hatása erdeinkre	299
Az erdő és az ember (Dr. Hajdú István)	303
Horváth Imréné: Fenyő korona vizsgálatok erdőnevelési vonatkozásai.....	307
Dr. Wittmann Gyula: A termőhelyi adottságok befolyása a faanyag fizikai és mechanikai tulajdonságaira ..	311
Sörnyei Sándor: Somogy megye hársleleges állományai	318
Molnár Mihály: Az elegyfajok szerepe és jövője a Kiskunsági EFAG-ban.....	321
AZ AKÁC (Dr. Szodfridt István)	323
Az OEE elnökségének tájékoztatója a Magyar Nemzet 1984. VIII. 28-i egyik cikkével kapcsolatosan.....	325

Címkép: Száritottgomba-válogatás exportra
A háttapon: Az Erdei Termék Vállalat fa választékaiból

A színes borítót az Erdei Termék Vállalat hozzájárulása tette lehetővé.

СОДЕРЖАНИЕ

Д-р Э. Кираи: Лесное хозяйство 80-х годов	285
Г. Гурисатти: Специальная силовая машина для питомников	292
М. Том—Л. Фейш: Реален ли древесный запас главного пользования указанный в лесных планах? ..	293
Е. Месарош: Влияние загрязнений воздуха на наши леса	299
Д-р И. Хайду: Лес и человек	303
Хорват Им-не: Исследование кроны хвойных с аспектов по уходу за лесом.....	307
Д-р Д. Виттманн: Влияние условий местопроизрастания на физико-механические свойства древесины	311
Ш. Шёрнеи: Смешанные липовые древостой Шомодьской области.....	318
М. Молнар: Роль и будущее пород-примесей в Кискуншатском лесном хозяйстве	321

CONTENTS

Királyi E.: Forest management in the eighties	285
Gurisatti G.: Special power machine for forest nurseries	292
Fejes L., Tóth M.: Whether the final cut age growing stock registered in the management plans is a reality? ..	293
Mészáros M.: The effect of air pollution on our forests	299
Hajdú I.: Man and forest	303
Mrs. I. Horváth: Tending consequences of investigations on the crown of conifers.....	307
Wittmann Gy.: Influence of site conditions on the quality of crown timber	311
Sörnyei S.: Forest stands with lime-tree mixture in County Somogy	318
Molnár M.: Role and perspectives of mixed tree species in the Kiskunság State Forestry and Timber Processing Company	321

AZ ERDŐ

Az Országos Erdészeti Egyesület kiadványa. Szerkeszti: dr. Solymos Rezső. A szerkesztőség címe: Budapest V., Kossuth L. tér 11. Levélcím: 1860, Budapest, MEM. EFH. Kiadja a Delta Szaklapkiadó Műszaki Szolgáltató Leányvállalat, 1442 Budapest VII., Garay u. 5. Telefon: 415-583, 215-440. Felelős kiadó, Faklen Pál igazgató. Kapják: Országos Erdészeti Egyesület tagjai; előfizethető még: a Posta Központi Hírlap Iroda (Budapest, József nádor tér 1., 1900) és a lapterjesztéssel foglalkozó egyes postahivatalok útján. Előfizetési díj egy évre 240,- Ft, félévre 120,- Ft, egyes szám ára 20,- Ft. Külföldön terjeszti: a „KULTÚRA” Könyv és Hírlap Külkereskedelmi Vállalat (Budapest Pf.: 149. H-1389). Az évi előfizetés ára: 7 dollár.

Révai Nyomda Egri Gyáregysége, Eger. 85 2073 Igazgató: Horváth Józsefné dr.

Index: 25 508

HU ISSN 0014—0031

A NYOLCVANAS ÉVEK ERDŐGAZDÁLKODÁSA

DR. KIRÁLYI ERNŐ

Az erdészet fejlesztése témakörben rendezett tudományos ülészekon elhangzott előadás.

A XX. század utolsó harmadában, különösen a hetvenes évektől, az erdőgazdálkodás és a faipar területén két látványos jelenség tapasztalható:

- az egyik az erdőgazdálkodás más szervezeti struktúrákkal, elsősorban a faiparral, másodsorban az élelmiszer-termelő mezőgazdasággal történő integrálódása;
- a másik az erdő- és a településintegráció, nevezetesen az erdők uralkodóvá vált környezetvédelmi szerepe.

E kettő egy pályán halad, egy forrásból táplálkozik, az erdőből. Az erdő az alapja az oktató, kutató, fejlesztő, gazdálkodó erdész és erdőmérnök minden tevékenységének. De nem a végcélja. Végcélja a társadalmi szükségletek kielégítése, *gazdasági oldalról* — mai szóhasználattal — a piac, *szociális oldalról* pedig az emberi közösségek közjóléti, védelmi szükségleteinek kielégítése.

Mindezek következtében, az erdőgazdálkodást önmagában levőnek tekinteni, szerepét eltúlozni épp oly hiba, mint elhanyagolni. Az erdőgazdálkodást, mint ágazatot, önmagában lehet és kell vizsgálni, ellentmondásait fel kell tárni és biológiai, műszaki, technikai, ökonómiai fejlesztését elő kell segíteni. Tudomásul kell viszont vennünk, hogy *az erdőgazdálkodás az intenzív gazdasági fejlődés időszakában a fagazdasági és agrárgazdasági vertikumok, vállalatok szerves részévé vált.* Ezért az erdészeti ágazatra gyakorolt hatások, legyenek azok kedvezők vagy kedvezőtlenek, ennek és csakis ennek figyelembe vétele mellett ítéltethők meg helyesen.

A magyar erdőgazdálkodás és faipar rövid négy évtized alatt hosszú, fáradtságos, látványos és eredményes utat tett meg. Írt tudott tenni az első világ-

háború okozta csapásra, pótolni tudta a II. világháború előtti erdősítési elmaradást és a világháború okozta károkat. Hazánk szocialista útra lépésének hajnalaként ünnepelve felszabadulásunk 40. évfordulóját, örömmel állapíthatjuk meg, hogy az erdészet fejlesztése, elért eredményei példázzák a szocialista erdőgazdálkodás magas színvonalát: elődeink és a mi munkálkodásunk adja az alapját a magyar társadalom, a magyar pártvezetés és kormányzat, a Magyar Tudományos Akadémia elnöksége megbecsülésének, a magyar erdőgazdálkodás nemzetközi elismertségének. A magyar erdészek hűségét, hazafiságát, a magyar párt és kormányzat politikájának igenlését, kezük munkáját az erdők mai színvonala bizonyítja.

1950 óta az *erdőterület* másfélszeresére, az *élőfakészlet* több mint kétszeresére nőtt. *Faellátásunk* belső forrása, a kitermelt fa mennyisége közel *két és félszeresére* nőtt, összehasonlítva ezt a hazai bányászati termeléssel, amely megkétszereződött. A *fafeldolgozás* közel *ötszörösére* növekedett. 1950 óta az ország fa- és fatermék felhasználása *megkétszereződött*, az ország faimpontja viszont gömbfaegyenértékben — leszámítva belőle a faexportot — lényegesen nem emelkedett.

Emelt fővel jelenthetjük ki, hogy nincs a világnak még egy olyan országa, amely hasonló termőhelyi potenciál és erdőszerkezet, valamint 17,7%-os erdő-sültséggel mellett, a fenti eredményeket tartósan képes lett volna produkálni. Ezért a 40 éves évforduló kapcsán engedjék meg, hogy a mezőgazdasági és erdészeti kormányzat nevében megköszönjem neves és névtelen elődeinknek, a méltó jelen- és távollevő utódoknak, a ma erdészeinek, mérnökeinek, oktatóinak, tudósainak a honi erdőkért, a fagazdaság megteremtéséért és fejlesztéséért végzett áldozatos munkát.

Tiszttem, hogy a nyolcvanas évek erdőgazdálkodásáról szólnak. Mint ahogy nincs jelen, sem jövő a múltba tekintés nélkül, engedjék meg nekem, hogy feladatomat a történelmi fejlődés tükrében mutathassam be.

A fagazdaságban a *hetvenes évek második felében* — az agrárágazattól lekésve — indult meg erőteljesebben az intenzív fejlődési folyamat. Az erdőgazdálkodást a dinamikus műszaki fejlesztés, a technika- és technológiaváltás jellemezte. Polgárjogot nyertek az erdőművelés racionalizálásának, a differenciált erdőgazdálkodásnak az elvei és módszerei. A vertikális integráció kiteljesedésével a fahasznosításban látványos javulás következett be. A fűrészipari rekonstrukció eredményeként számottevően nőtt az ipar műszaki színvonala és értéktermelése. A fűrészüzemek többsége fejlett technikával és technológiával rendelkező, a fűrészáru továbbfeldolgozására alkalmas, magas termelékenységű dolgozó, modern nagyüzemmé vált. A lombos fűrészáru termelés megkétszereződött, a kész padlóburkoló és bútoralaktrész gyártmányok felfutottak, megindult a fenyőtakarékos szegezett és ragasztott fatartók gyártása. Nőtt a hulladékhasznosítás mértéke. A hagyományos fűrészipar mellett megújultak, illetve gyors ütemben fejlődtek — a gyenge minőségű faanyag hasznosítására — az elsődleges faipar korszerű ágazatai: a farost-, de különösen a faforgácslap-gyártás. Megindult a fa vegyi feldolgozása is.

Mindez úgy történt, hogy a magyar erdőkből 1980-ban már 7549 e. bttó m³-t, 850 e. bttó m³-rel több fát termeltünk ki, mint 1975-ben. Egyidejűleg 5 év alatt 90 ezer ha-on megújult és közel 50 ezer ha-ral bővült az erdőalap és kibontakozott az erdők közjóléti szerepe. Az 1980—81-es évek gazdasági, műszaki és ökonómiai csúcst jelentettek a vállalatok életében.

A fagazdaság politikai céljai, eszköztendszere és valóra váltása a nyolcvanas évek első felében

A fagazdaság környezete

A hetvenes évek végén az egész népgazdaság nehéz helyzetbe került, az ismert negatív folyamatok játszódtak le, amelyek egyensúlyi zavarokat okoztak. Ezek a hatások a fagazdaság fejlődésére — a nyolcvanas évek elején — kisugároztak, a vázolt lendület átmenetileg (egy-két évre) megtört.

A nyolcvanas évek elején (1981—83-ban) az általános világgazdasági recesszió gyorsított mértékben, kedvezőtlenül hatott a nyersanyagok piacára. A csökkent építési tevékenység, a lanya bútorkereslet a lombos termékek hazai piacát szűkítette és szinte kritikus helyzetet teremtett a korábban dinamikus fejlődő forgácsolóiparban. Az ipar, építőipar növekedése visszaesett. A fagazdaság felé három népgazdasági követelmény vált egyértelművé.

Először:

— A konvertibilis devizatakarékos gazdálkodás megvalósítása, a nemzetközi fizetési mérleg egyensúlyának biztosítása végett. Ez növekvő exportot és csökkenő importot követelt.

Másodszor:

— A hazai költségvetés stabilitásához való hozzájárulás. Ez növelte a vállalati jövedelmek elvonását és csökkentette a vállalati műszaki erőforrások fejlesztését, illetve fenntartását.

Harmadszor:

— A hazai faellátás biztosítása.

A szükségessé váló közvetlen szabályozások a fagazdaságot az átlagosnál kedvezőtlenebbül érintették. A fagazdasági vállalatok egy része nem tudta e kihívást kellő hatékonysággal ellensúlyozni. A vállalatok vezetésének nagyobb része azonban képes volt gazdaságát dinamizálni, igaz, a bővített újatermelés eltérő szintjein. E folyamat következményeként alakult ki az erdőművelés, az erdőhasználat, a faipari termelés és műszaki fejlesztés, valamint a minőség- és jövedelemtermelő képesség területén egy nagyfokú vállalati differenciálódás és folyamatpolarizáció. Ezért jogos az a társadalmi igény, hogy a fagazdaság minden, főleg termelő folyamatában, a minőség- és értékteremtés kategóriáit visszaállítsuk, megvalósítsuk.

Az ágazati célok, eredmények és problémák

Melyek a fagazdaság főbb jellemzői a nyolcvanas évek első fél évtizedében? A legfontosabb és legörvendetesebb tény, hogy az erdőgazdasági ágazatot tovább sikerült intenzifikálni.

— Az erdőművelésben az erdészeti tudomány és az élenjáró gyakorlat, a külföldi tapasztalatok alkalmazása révén jelentős eredményeket ért el egyes új fajok és -fajták előállításában, új csemetenevelési és racionálisabb erdőítési folyamatok megvalósításában. Kialakultak a feltételei és terjedni kezd az erdőgazdálkodás hagyományos rendszere mellett az intenzív termesztési és védelmi rendszerbe foglalt, gyors rotációjú fa-

termesztés és erdőhasználat, a termőhelyi feltételek és az ipar — helyesebben a piaci igények figyelembevétele — optimalizálása mellett. Ebbe sorolható lényegében a papírfatermesztési rendszer, a nyugat-magyarországi ipari erdő és ezen az elven fog kialakulni a gyorsan növényfajokat magába foglaló, netán önfelújuló, energiacélú fatermelési rendszer.

- A fakitermelésben látványos fejlődés részesei lehettünk. 1980-ról 1981-re 400 e. bttó m³-rel termeltünk több fát és azóta 8 millió bttó m³ körül alakul az éves kitermelés. Kemény próbára tette egyes erdőgazdálkodókat a kocsánytalan tölgyesek rendkívüli száradása, a fenyvesek hó- és szélkára. Az erdővédelmi rendszerünket célszerű továbbfejleszteni. Megújulásán sokan fáradoznak.
- Az erdőművelés és az erdőhasználat — eredményei ellenére — ellentmondásokkal terhelt. Nem megnyugtató egyes területeken az erdőtelepítés és -felújítás minősége. A vadkárosításon kívüli okok is fennállnak. A munkaerőhiányos és a rosszul irányított erdészeti egységekben a tisztítás, gyérités kívánnivalót hagy maga után. Azokon a területeken, ahol a piaci igény és a vállalati hatékony termelés csak áldozatok árán volt elérhető, az erdőgazdálkodás területi tartamossága csorbát szenvedett. Volt időszak, amikor a vállalati ökonómia és az erdőfelügyelet ez irányban nemcsak elhajlani engedett, hanem ösztönzött is. Ezek a hiányosságok megmagyarázhatók, de legfőképp megszüntethetők. Fáradozni értük érdekünk és kötelességünk.
- Az erdőalap az elmúlt négy évben 1981—84. években, közel 78 ezer hektáron újult meg, és mintegy 28 ezer ha-ral bővült. A hátralékos erdősítések volumene csökkent. Az elmúlt évek nagy szárazsága nem kedvezett az erdőművelésnek sem.
- Az erdők láthatatlan hasznát, az emberi környezetvédelemben levő aktív szerepét mind jobban értékeli a társadalom.

A fafeldolgozó ipar nem a látványos mennyiségi, hanem a termékszerkezet minőségi változásaiból adódó feladatait teljesítette, bővülése a piacépesebb magasabb készütséggű termékek gyártásából származott. Itt is kimutathatók az intenzív termelésfejlesztés jegyei.

A fűrészipar rekonstrukciója, felkészítése új gyártmányokra, vállalati feladatban kezdődött meg. Ezt a folyamatot kell a nyolcvanas évek második felében tovább folytatni azzal, hogy a félkésztermék-, alkatrészgyártás a piacépes késztermékig végigvihető legyen. Az elmúlt években növekedett a ragasztott faszerkezetek, CK-lapok, épületszerkezetek, sőt épületek előállítására és bővült felhasználási területük is. Ebben a Nyugatmagyarországi Fagazdasági Kombinát termékei felett európai színvonalat képviselnek.

Az elmúlt időszakban a termelési integráció tovább fejlődött. Az erdészeti és az elsődleges faipar hatékony szervezésének az elmúlt időszakban több modellje alakult ki. Példaként említem a Nyugatmagyarországi Fagazdasági Kombinát vertikálisát, magas fokú műszaki fejlettségét. Egy más típusú modell az ugodi erdészeti és a franciavágási fafeldolgozó üzem vertikálisát, valamint a vajszlói erdészeti és faipari szervezeti integrációja. Mindhárom magas hatékonysággal és rentabilitással vezérelt integráció.

Nem örömmel teszem, de az igazság kedvéért meg kell állapítani, hogy az egész magyar faiparra jellemző a technikai lemaradás, ezért magas az élőmunka- és anyagfelhasználás, alacsony a szervezettség, nincs biztosítva a hulladékhasznosítás. A termékkibocsátás minősége és a termék felkészítése,

csomagolása nem megfelelő. A magyar erdőgazdaság képtelen „eltartani” a korszerűtlen és alacsony hatékonysággal dolgozó faipart, benne a bútortipart.

A fa energetikai felhasználása is több ellentmondást takar. A tűzifa ma választék, a fakitermelés mellékterméke. Erre utal a tűzifa ára. Energiaként történő hasznosítása elsősorban a lakossági szférában elismert és preferált. A termelőszférában való elismertetése műszaki-technikai felkészültség hiányában *tüzeléstechnikai* oldalról megoldatlan. Olyan energiaelőállító középüzemek hiányzanak, amelyek évi 50 ezertől 150 ezer t faapríték vagy szén kombinálható vagy konvertálható eltüzelésére alkalmasak. (Európában vannak ilyen, ún. fluid tüzelésű kazánrendszerek.) A rontott erdők, a gazdaságtalan erdők, jórészt tűzifaminőséget adó nagy területei rendelkezésre állnak. Az aprítéktermelő géprendszer kialakult. A magyar erdők megfelelő feltételek esetén képesek további, évi 500 ezer t energiacélú apríték kibocsátására.

Jelentős eredményekről adhatok számot a *fakereskedelem* területén. A fagazdaságok kereskedelmi tevékenysége színvonalasabbá vált. A központosított kereskedelmi szervezetek — ERDÉRT, LIGNIMPEX — méltó szerepet töltöttek be a hazai faanyagellátás biztosítása, az import és export lebonyolítása terén. A fa-külkereskedelmi szervezet monopolizált jellege mellett lehetővé vált az egyes fagazdasági vállalatoknál az önálló exporttevékenység kialakítása és lehetővé vált egyes más profilú külkereskedelmi vállalatoknál fa-exportáló tevékenység bevezetése is.

A jövőt illetően az aktív vállalati piacpolitika folytatása elengedhetetlen. A tartós piacépítés és a piaci konjunktúra kihasználása a vállalatgazdálkodás szerves része marad. A párhuzamos, többszornás kül- és belkereskedelmi pályák továbbépítése a fatermékek területén is célszerű.

A népgazdasági elvárások teljesítése

A nyolcvanas évek első négy évének elszámolásai azt bizonyítják, hogy az előbb említett népgazdasági hármass követelményt a fagazdaság teljesítette.

Először:

Megvalósította a konvertibilis devizatakarékos gazdálkodást:

- Ezt bizonyítja, hogy a tőkés export árbevétel az 1980. évi 2,7 Md Ft-ról 1984-re 3,5 Md Ft-ra, 30%-kal nőtt.
- A tőkés faimport az 1980. évi 2,6 Md Ft-ról 1984-re 1,0 Md Ft-ra, 62%-kal csökkent. A tőkés export—import egyenleg ez időben jelentős pozitív egyenleget zárt.
- *Össességében megállapítható*, hogy a hazai erdők fa- és fatermék-exportja, valamint a fatermék import árnyeresége 1984-ben fedezte az ország összes faimportjának kiadásait.

Másodszor:

A fagazdaság a hazai költségvetés stabilitásához (erején felül) példaszerűen hozzájárult. 1980-ban 5,4 Md-ot, a nyereségének kétszeresét, 1984-ben 5,1 Md-ot, nyereségének két és félszeresét fizette be az állami költségvetésbe, miközben a támogatás a felére csökkent. Ugyanakkor önfenntartó erőből biztosította, hogy valamennyi vállalata eredményesen zárta az 1981—84. éveket.

Harmadszor:

Kellő színvonalú — nagy nehézségek közepette biztosított —, kiegyensúlyozott hazai faellátás volt az elmúlt fél évtizedre jellemző. A fenyőimport évi

20—25%-os csökkenését a hazai kitermelési lehetőségek kihasználásával, a bútortipar igényeit korszerűbb termék- és nagyobb volumenű alkatrészyártással elégítette ki. A fenyőhelyettesítés és a hulladékhasznosítás programmá vált.

Mindezen népgazdasági elvárások teljesítése mellett — noha a fagazdaságok vállalati hatékonysági mutatói romlottak — a fagazdaság *népgazdasági hatékonysági mutatói* a felhasznált eszközök és bérek összegére vetített, hozzáadott érték és tiszta jövedelem tekintetében — még mindig jobbak az ipar és a mezőgazdaság népgazdasági hatékonysági mutatóinál.

A fagazdasági teljesítmények a társadalmi, kormányzati elismerésekben tükröződnek. Mi pedig, a magyar tudomány házában köszönetünket, elismerésünket fejezzük ki az eredmények tervezőinek és végrehajtóinak.

A nyolcvanas évek második felének fagazdasága

Új tervidőszak küszöbén

Közismert, hogy hazánkban a fafelhasználók igényeit — különösen fenyőfaigényeit — a népgazdaság lassúbb ütemű fejlődési üteme mellett is, jelentős részben csak importból lehet kielégíteni. A faimport lehetősége a jövőben is korlátozott marad. Ezért a következetes faanyag-takarékosság és a faimport-kiváltás, fenyőhelyettesítés gazdasági érdek. Az igények kielégítése csak hazai nyersanyagbázisra épülő fafeldolgozási fejlesztéssel valósítható meg. A fejlesztés hármast célul szolgál: növekvő hazai igényeket elégít ki, részlegesen faimportot vált ki, harmadsorban pedig növeli az exportáru alapot. E hármast cél végrehajtása egyben a fagazdasággal szembeni társadalmi-kormányzati elvárás is tükrözi — a belföldi ellátás biztosítását, a fizetési és költségvetési mérleg javítását, a fagazdaság exportbővítő és jövedelemtermelő képességének növelésén keresztül.

A VII. ötéves terv időszakában az erdővel szembeni igény és a faipar fejlesztése többirányú. A *bútortipar* igénye az értékesebb természetes fa irányába növekszik, az agglomerált lapokkal szemben. Amennyiben a bútortipar tartós piaci értékviszonyokat biztosít, az értékes kemény lombos fa a bútortiparban nagyobb hatékonysággal értékesülhet. A fejlesztésben ezzel számolunk. Az építőiparban a magánéros lakásépítés növekedése az import fenyőpalló és -gerenda iránti igényt növeli, mely felgyorsítja a fa tömbösítésében és az agglomeráltlap-gyártásban rejlő helyettesítési folyamatot. A perspektíva nagyobb a *könnyűszerkezetes lakásépítés* terén, ahol a ragasztott fatartók, építőipari forgácslapok importanyagokat helyettesítenek, és mind az anyag-előállítás, mind az alkalmazás során tetemes energiát takarítanak meg. Az építőipart, a bútortipart és a járműipart is kedvezően érinti a tervbe vett *speciális agglomeráltlap-fejlesztés*, amely szilárdsága, megmunkálhatósága, súlya alapján az értékes természetes fát szinte minden téren helyettesítheti.

A *fafeldolgozásban* a fenyőfűrészáru-termelés 5%-os, a lombosfűrészáru-, a parketta- és a furnértermelés 11—15%-os mennyiségi növekedésével számolunk a tervidőszakban.

A fatermékeken alapuló *vegyipari program*, amely döntően a furfurolgyártást, a faszén-előállítást, fából lepárolt vegyipari termékeket foglalja magába, változatlan méretben folyik. A *cellulózipar* faanyagfelhasználásában, beleértve a jugoszláv—magyar hosszú távú megállapodást, lényeges változás nem várható.

A következő fél évtized kiemelt programja a *fa energia célú* hasznosítása, amelynek lehetőségei beláthatatlanok, mivel a telepítésre több százezer hektár mezőgazdasági marginális terület áll rendelkezésre.

Az erdőgazdálkodásban a VII. ötéves tervidőszakban évi 8,5—9 millió bttó m³ fakitermeléssel, 5 év alatt mintegy 100 ezer hektár erdőfelújítással és 45—55 ezer ha új erdőtelepítéssel számolunk. Kiemelt feladatunk az erdőgazdálkodás műszaki-technikai erőforrásainak biztosítása.

A *faipar fejlesztésében cél* a fatermékek feldolgozási fokának nagyobb ütemű növelése, a faipar vertikálisának fokozása. Összegezőképp elmondható: *A fagazdaság fejlesztésének kulcskérdés,* a fakitermelés és a fafeldolgozás mértékében és minőségében rejlik.

A következő tervidőszakban *tovább bővítjük az erdők közjóléti szolgáltatásait.* Országszerte továbbfejlesztjük az erdők közjóléti funkcióját biztosító pihenő-, kiránduló-, parkerdőrendszert. Feladatunk az erdei tömegturizmus és a téli sportok igényeinek kielégítése, kiránduló- és télisport-központok kiépítése, a kiemelt körzetek, a Balaton, a Velencei-tó fásítása, a vizekhez kapcsolódó kisebb területek fokozottabb közjóléti feltárása, a közjóléti és idegenforgalmi célokat is szolgáló történelmi kertek és arborétumok fejlesztése.

A vállalkozás és az erdővagyon védelme

A fagazdasági célprogramok valóra váltásának eszközrendszere fokozatosan továbbfejlődik, nemesedik. Minőségileg új irányítású jogi, közigazgatási, szervezeti közeg alakul ki a vállalatokon belül és kívül, amely hivatva van magasabb, hatékonyabb pályára vezérelni az erdőgazdálkodást, dinamizálni a fagazdaságot. Ez új összefüggéseket és új ellentmondásokat hoz felszínre. Nem könnyű, de nem megoldhatatlan tudomásul venni, hogy az erdőgazdálkodó vállalatok az évtizedekkel korábbi ráfordítások eredményeként létrejött fahozamokkal gazdálkodnak és nincs lehetőségük a piac által igényelt tölgyet, bükköt termelniük, ha elődeik akácot, cserfát telepítettek. Az erdővagyon mai befektetésének haszna is csak évtizedek múlva jelentkezik. Az erdőgazdálkodóknak ezért nincs módjuk a fafeldolgozó ipari vállalatokkal versenyezve az erdőhozamot, annak szerkezetét alapvetően megváltoztatni. Ezért a fakínálat rugalmatlan, amelyet az importkorlát sem tud rugalmasabbá tenni. A kereslet viszont erősen függ a gazdasági növekedéstől, a beruházások és a lakossági jövedelem alakulásától. Ebből következik a faárak konjunktúra-érzékenysége. *Az erdőgazdasági vállalatoknak* ebben a közegben, *e korlátozott versenyszférában kell hatékonyan vállalkozni,* úgymond versenyezni. Az ellentmondások feloldásának közigazdasági rendszere még nem teljes, azt tovább kell alakítani. Ez az irányító szervek feladata. Az erdőgazdasági vállalkozóknak pedig azt kell elfogadni, hogy nem az erdő rendeltetésellenes használatában, hanem a fagazdasági vertikum továbbépítésében, az anyag-, eszköz- és munkatakarékos technológiák, magas szintű szervezési eljárások alkalmazásában, a piacépítés korszerűsítésében és stabilitásában kell megtalálni a gazdálkodás hatékonyabbá tételét és a jövedelmet. Az erdővagyon védelmét az erdőterveken felépülő, tartamos erdőgazdálkodás és az erdőfelügyelet együttesen biztosítja. Ezáltal jut érvényre az ágazatpolitika: az erdők hasznos voltának igazítása a társadalom érdekeihez, az erdő sokirányú hasznosságának bővítése, fejlesztése a társadalmi fejlődéshez.

Ezáltal jut érvényre a korszerű faipari fejlesztési politika, amely elsősorban a hazai fagazdaság célszerű, takarékos felhasználásával biztosítja népgazdaságunk érdekeit, törekvéseit.